

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 28.

Nemzeti akarat, pártakarát.

Nagyvárad és Biharmegye független polgársága fog ma véleményt mondani az alkotmányértés fölött, melyet a magyar miniszterelnök elkövetett. Olyan egyének fognak a polgárság előtt beszélni, mint Apponyi, Zichy és közéletünk több vezéregyénisége, a kiknek tiszta hazafiaságához kétség nem fér. Hol van még népgyűlés, a melynek ilyen vezérei lennének?

Nem is annyira népgyűlés ez, mint a polgárság lelkiismeretének megnyilatkozása, mert Tisza István cselekedetének helyeslése vagy helytelenítése Andrassy példája szerint a lelkiismeretet hívja feleletre.

S mit felelhet erre a lelkiismeret?

Háromszázhetven éve küzdünk azokért a »formákért«, a melyeket most a saját miniszterelnökünk hitvány semmiségnek tekint s legázol azzal az ürügyel, hogy hiszen ő csak merő formákat sértett meg, a lényeg megmaradt.

Háromszázhetven év óta a magyar történelem lapjai telve vannak ilyen formásértésekkel.

Főlkél a sirjából I. Ferdinánd, aki a nádori széket elsőnek hagyta betöltetlenül, nehogy a nyakas magyaroknak ilyen hatalmas állás szolgáljon védelmükre. Megelégedéssel tekinthet ma le: ilyen nádort ő is elfogadott volna, mert hiszen

neki is azok az ósdi magyar alkotmányos formák voltak kellemetlenek.

Ne hagyja magát elámitatni senki attól az üres beszédűtől, hogy hiszen itt csak egy szabályt sértettek meg, azt is azért, hogy az ellenzéknek lehetetlenné tegyék a törvényhozás rendes menetének megakadályozását.

Más az, mikor egyes ember vagy a kisebbség kap bele az ország gépezetébe s csinál ott zavart és már az, mikor a többség ránt egyet erőszakosan ezen a gépezeten.

A kisebbség törvényt nem hozhat, nem kötelezheti le senkinek sem az akaratát jogerős szabályokkal. A többség akaratát ellenben törvénynek válik. Mivel pedig ez az akarat nem mindig a nemzeti akarat, szükséges a kisebbség által képviselt nemzeti akaratnak módot nyújtani arra, hogy akadályozólag vagy irányítólag, de döntő befolyást nyerhessen az ország sorsára.

Egy példát. A honvédevelő-intézetekre évekkkel ezelőtt lelkesedve szavazta meg az ország a költségeket. Most a honvédtüzérség felállítására a szabadelpárti többségben is lelkes pártolóra talált. Ez tehát most nemzeti akarat. Nem volt-e az tavaly, két éve, harminczhat éve? Nemzeti akarat volt biz az, de nem lett belőle törvény, mert utját állotta a — pártakarát.

És utját állaná az a pártakarát ma is, ha nem lépett volna közbe kényszerítőleg az ellenzék által megnyilatkozott nemzeti akarat.

A kisebbség erőszakoskodása nálunk: a nemzeti akarat megnyilatkozása. A többség erőszakoskodása: a pártakarát túltengése.

A nemzeti akaratból előbb vagy utóbb, de törvénynek kell lennie. A pártakarátnak ott van a helye a Lloyd-klubban, de sehol másutt.

Ez a két akarat áll most egymással szemben. Ütköző pont a házszabály. Lényegtelennek látszik, de fontossá teszi az, hogy a győzelem a pártakarát és a nemzeti akarat egyensúlyát fogja megállapítani vagy felforgatni.

S mindaddig, míg a nemzeti akarat nem lehet Magyarországon a többség pártakarata, legfeljebb »a felsőbbek engedelmével,« — mindaddig a nemzetet gyöngíti ez, a ki az ugyis örökös uralomra berendezkedett többséget erőszakos győverekkel szereli fel. *Dr. K. A.*

Ujabb kilépések.

A kormánypartból ismét ketten léptek ki: gróf Andrassy Géza és gróf Keglevich Gyula. Ezekkel a kilépettek száma 23-ra emelkedett. A kormánypart többsége már csak 26 szavazat.

A válság és a főrendiház.

Sokat beszélnek a Házzól és azokról a valószínűségekről, melyekkel a kormánynak a Házban számolnia kell, de nem igen esik szó arról, hogy mi lesz a főrendiházban; pedig ott nagy meglepetés készül. A mágnások majd mind otthagyták Tiszát; az egész kaszinó, ami csak nem egyet jelent a főrendiházzal Tisza

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Fotografiák.

A szabadelvü párt gyűlésén voltam tegnap.

Mondhatom, hogy összes jegyzőink és szolgabiráink közül egy sem fogadta meg néhai való Tisza Kálmán tanácsát, hogy ha nem jut húsrá, egyenek krumplit, mert hál' Istennek igen jó színen voltak mind.

A jegyzőkön és szolgabirákon kívül, a vásár alkalmosságára folytán a jó vidék is bekövetkezett a terembe a jegyző ur kalauzólása mellett s mert ántre nem volt, de dohányozni lehetett, hát igen alkalmas volt a hangulat a gyűlésen.

Egyik pesti újságíró fényképet is csinált a publikumról. Azt hiszem ki is adja a képet, mely teljes képe lesz Biharmegye adminisztratív tisztviselőinek és alkalmazottainak; idegen elemek nélkül.

Az első szónok Szunyogh Szabolcs volt. No nem tudom milyen kaliberű lesz a honvéd ágyú, de hogy nem fog akkorát pukkanni, mint az ő beszéde, ez bizonyos. Elvégre Tiszát a szent Háromságához hasonlítani — mégis csak izetlenség, vagy mi?

Azt mondta, ahogy Tisza most teremt, mint az Atya, megváltja hazánkat, mint a Fiu, s önti az igazság fényét mint a szent Lélek. Hiszen sokan emlegetik most az országban a Tisza szent Háromságát, de nem így.

* * *

Ezen a gyönyörű hasonlaton igen felbuzdult a pénzügyigazgató ur és az ellenzéki koalícióra azt kiáltotta moslék párt. A közbe szónoklót számosan leintették, elég az, hogy habarék párt. Jó is lesz meggondolni a moslék szó szülőjének, hogy a moslék fazekak aljából gyűl össze, már pedig azok a fazekak nem az ellenzéki pártokon vannak felállítva. A habarék párt jó szó, mert tudva lévőleg a habarékot tejfőllel csinálják s ez a szabadelvüpartból kivált, s vele szemben álló

ellenzék valóban a főle a parlamenti csupor tartalmának. Hogy kisebbség az nem baj. Mindég is több a savó mint a tejföl.

* * *

Másik szónok is óhajtott, az elnök jelentése szerint, beszélni. Csakugyan, inkább óhajtott, mint tette is, mert be volt rekedve szörnyen. Mikor aztán el állott ajkán a szó, egyik újságíró előzékenyen cukrot nyújtott fel neki. De ő nem fogadta el. Nem is lett volna hazafias dolog, hogy ő cukrot szopogasson, míg a hallgatóság az ő keserű Tisza védelmét szedegeti be. Vizet kért inkább, bár ez nem igen volt jóhatásu, mert meglátszott a beszéd további folyásán.

Hiszem, hogy az indispositio volt az oka. Vagy a reketség miatt, vagy a téma miatt.

* * *

Ezután Hegyesi állott az asztalra. Ez alkalommal nem magyar ruha volt rajta, hanem stylszerű Kájzer kabát. Az asztalon rengeteg kalap volt felhalmozva s ezek felett kezdte el beszédét:

Nem új mégis
 mindig új

az, hogy női ruházat valamint férfi fehérenemű cikkek bevásárlásánál rendkívül sokat megtakaríthat, ha a beszerzési forrásokat ismeri miért is ajánlatos felkeresni

Telcser Mátyás

divatruházat ZÖLDFÁ-utca

és

szent László tér

e czég ma oly nívón áll, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelel és ár tekintetében 50%-al olcsóbb mint bárhol.

Remek választék kész blousokban.

Luisine selymek mtr. 53 krtól. 140 czm. széles cibelin frt 1.50 helyett 34 kr. 1000 drb ágy

elébe való szőnyeg 29 kr.

ellen fordul. Megtörténhetik tehát az a csoda, hogy Tisza egy második államcsinnyel kiereszkolja az indemnitást és megbukik vele a főrendiházban.

Közös miniszteri tanácskozások Bécsben.

Félhivatalosan jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi és Tallián Béla földművelésügyi miniszter tegnap, gróf Tisza István miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma reggel Bécsbe utaztak. A közös miniszteri értekezlet ma délután 3 órakor volt Bécsben a külügyminisztériumban.

A pestvármegyei ellenzék megalakulása.

Ma reggel 9 órakor a vármegye közgyűlése előtt az ellenzéki pártoknak körülbelül 100 tagja találkozott a Sas-körben, hogy megbeszéljék magatartásukat. Az értekezleten Kossuth Ferencz elnököt, aki lelkes szavakban méltatta, az ellenzék egyesülésének jelentőségét. Utána Holló Lajos beszélt és indítványilag kimondták a vármegyei ellenzéki pártok zövetkezését. A szövetkezett ellenzék elnökei Kossuth Ferencz, báró Prónay Dezső és Gulner Gyula lettek. A ellenzék tagjai a Sas-körből együtt mentek a vármegye közgyűlésére.

A biharmegyei szabadalvópárt ülése.

A képviselőház november 18-iki ülésén előfordult események s az ebből keletkezett válságos politikai viszonyok folytán a biharmegyei szabadalvópárt vezetősége szükségét látta, hogy a pártot gyűlésre hívja össze s ünnepélyesen demonstrálják együttérzésüket a kormányelnökkel s az országos szabadalvú párttal.

Tegnap, hétfőn 11 órakor tartották meg a gyűlést a Csarnok nagytermében, amely zsufolóság megtelt közönséggel. A vármegye vezéregyéniségein kívül százakra ment a községi jegyzők, bírák száma. A nagyváradi szabadalvópárt részéről igen kevesen voltak jelen; a többek közt Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Konrád Márk, Papp Miklós, Sávell Kálmán, Müller Salamon stb. jelentek meg a gyűlésen.

Délelőtt 11 órakor érkezett éljenzés közt a terembe Szunyogh Szabolcs párt elnök s

kiséretében voltak: dr. Beöthy László főispán, dr. Miskolczy Ferencz alispán, Papp János és Telegdy József országgyűlési képviselők, Hegyesi Márton alelnök, Fráter Zoltán, Bölönyi József, Markovits Antal, id. Markovits Károly, Lovassy Ferencz, dr. Márkus László, Szunyogh Loránd, dr. Dési Géza, Örley Lálmán stb.

Az éljenzés után a jelen voltak éljenzélték a Szózatot s Szunyogh Szabolcs hosszabb beszéddel nyitotta meg a gyűlést. A beszéd nagy vonásokban körülbelül a következő volt:

Szunyogh Szabolcs megnyitó beszéde.

Mélyen tisztelt pártértekezlet! Örömmel üdvözlöm önöket — ugymond — a biharmegyei szabadalvú pártot. Örömmel, mert most hazafias lelkesedéssel megakarjuk mondani Tisza István gróf miniszterelnök (Éljen) házszabályrevíziójáról a véleményünket. A cél, mely bennünket idehozott nagyfontosságú politikai esemény. Egy nagy kérdés megoldása vár reánk. Helyeseljük vagy elítéljük a miniszterelnök eljárását.

Az alkotmányos nemzeti életet először békés eszközökkel akarta megóvni a miniszterelnök, de mikor látta, hogy így nem tud boldogulni, ketté vágta az áldástalan harcot. A magyar kormányunk ugyancsak meggyült azzal a munkájával, hogy megmentse az országot Lengyelország sorsától. A miniszterelnök munkája hármasmunka: az Atyáé, ki életbelépteti a nagy nemzeti alkotásokat, a Fiué, a Megváltóé, ki megszabadította az országot legveszedelmesebb ellenségétől a technikai obstrukciótól, a Szentléleké, ki hirdeti az országban a boldogulás igéjét. Nagy apostoli munka ez.

A mit a miniszterelnök tett, azt nyiltan tette. Beterjesztett egy indítványt a képviselőház elé, melyben zártkörű bizottság kiküldését kérte, hogy megbeszéljék, mikor tudna az ország az egyik legnagyobb törvénytől, az obstrukciótól megszabadulni. Végre is cselekedni kellett, hogy a technikai obstrukció és az ex-lex kilegyen zárva. Cselekedni, ha most az egyszer nem is törvényes uton. Hisz az ellenzék hányszor törvénytelen állapotba kergette az országot.

A politikai merényletek (Gyalázat!) lettek meggátolva csak. Elkövetkezett a nagy pillanat. Épp ideje korán. Mert már a hóhér kötélen ismét ott szorongott nemzeti életünk nyakán. Fuldoklott a nemzet s majdnem Lengyelország szomorú sorsára jutott. Az obstrukció megtörése a nemzet akarata volt (Ugy van, Éljen!)

A harcz ezzel még nem szűnt meg az országban. Az utolsó lehetőleg harcz fog ott

lenni. (Örley György: Abczug Bartha Miklós, abczug a sok gazember.)

Ebben a harczban azonban mi győzni fogunk. Győzni fogunk, mert e harcznak vezére egy olyan férfi, (Éljen) aki a politikai életünk egyik legnagyobb embere, ki erős hittel küzd az igazságért. Győzni fogunk, mert az az összetakolt ellensereg mellett nincs más, mint a bérencz sajtó, mely gyárilag gyártja a hazug, kósza rágalmat.

Én érzem, hogy e nagy pillanatban mindnyájunk keblében lángol a szeretet, a ragaszkodás Bihar nagy fia iránt, érzem, hogy ez kitörni kíván keblünkől. — Engedjünk érzelmeinknek s veletek és a haza minden józan gondolkodású polgáraival egy szívet s lélekkel kiáltunk, hogy Tisza István gróf miniszterelnököt az Ur Isten sokáig éltesse, hogy még sokáig tudjon küzdeni a hazáért az Isten nevében.

A beszédet hosszas, zajos éljenzés követte s ennek megszűnése után az elnök átadta a szót

Hegyesi Márton

alelnöknek, aki beszédében azt fejtegette, hogy a miniszterelnök nem törvénytértést követett el, de kényszerűségből, a haza megmentése érdekében csak eltért a házszabályoktól, amelyet az ellenzék egy évig taposott. Elítélte, hogy belevonták a kérdésbe a király személyét, holott a házszabály a király beavatkozása nélkül való egyszerű házi rend, amelyet a többség alkot a parlamenti rend és szólás szabadság biztosítására. Ezt kell módosítani, hogy a többség szólás szabadsága biztosíttassék. Majd Kossuth Lajost emlegette éljenzés mellett, aki ha élne, elítelné az ellenzék eljárását. Veszélyesnek tartja az országra, hogy a kisebbség uralkodik, s minisztereket buktat. Ez által tönkre teszik a magyar nemzet, a magyar parlament jó hírnevét. Fejazzék ki bizalmukat a miniszterelnök és a szabadalvópárt eljárása felett, amelylyel megmentik a hazát. Lefognak hurogni bennünket — ugymond — a bérenczek, de tünni fogják a gyalázkodást, mint Krisztus a tövis koszorut, de meggyőződésünk, hogy ez a helyes, az igazságos ut a haza megmentésére.

Ezután határozati javaslatot olvasott fel, melyben fejtegeti a kormányelnök eljárásának szükséges voltát, valótlanágnak mondja, hogy a miniszterelnök törvénytértést követett el, valótlanágnak azt, hogy a királyi eskü megsértetett, s mindezek alapján kimondja a javaslat, hogy a szabadalvópárt Tisza István gróftól és az orsz. szabadalvú pártot üdvözlő és ragaszkodásáról biztosítja. A határozati javaslat értelmében üdvözlő táviratot küldtek a miniszterelnöknek.

A határozati javaslat felolvasása után

Dr. Márkus László

lépett a pódiumra s higgadt, szép, eszmegazdag beszédben szólott a mai politikai helyzetéről s annak előzményeiről.

A szép beszédéből közöljük a következő részt:

Mindnyájan nem vallhatunk egy eivet, amint nem mindnyájan vallunk egy hitet. A parlamentarizmus alapját tehát épen az képezi és lényege épen abban csucosodik ki, hogy a nemzet akarata az országgyűlés többsége képviseli és csak azt tekinthetjük a nemzet akaratának, ami a parlamentáris többség akarata.

Nem a többség abszolutizmusa ez Uraim, hanem a parlamentarizmus egészséges élete és életének rendes működése.

Azok a statumok pedig, melyeket a képviselőház a maga tanácskozásának szabályozójául kizárólag maga létesít, nemcsak a kisebbség védelmi eszközét képezik a többség eltiprása ellen, hanem eszközeül kell hogy szolgáljanak a többség, tehát a nemzet valódi akaratának érvényesítésére is a kisebbség terrorizmusa ellen. (Hosszas helyeslés.)

Nagy elődök, szabadalvú nemes alkotásai mi magyar parlamentünk! mily sokat veszítettél

— Mi történt a házbán! Nem is törvénytértés, csak a formát sértették meg. Egyszer, egyetlen egyszer, zugó éljen volt a válasz.

Beszéd közben azonban folyton előbbre lépett a szónok s a lelkesen éljenző elvtársak rémülten kapkodták el fényes czilindereiket.

Bizony ez volt legesattanósabb czáfolat az éljenzésre.

Mert hiszen ha ott hagyják kalapjaikat mi történik? Rálép a szónok s a czilinder ki megy a formájából, egyszer, csak egyetlen egyszer, de a lényege megmarad.

Tisztelt szónok és éljenző elvtársak. Csak ér annyit a törvény, mint egy czilinder s higyjék el, hogy mind a kettő egyformán néz ki, ha kiveszik a formájából egyszer — csak egyetlen egyszer.

Hegyesi célzott beszédében Bánffyra is. Közbekiáltottak:

— Beteg! Agyalágyult ember!

Hm! Mikor az ischli klauzula járta s ugyan ilyen felháborodás volt az országban, annak a Bánffynak bizalmat szavaztak Váradon épen ugyan ezek az urak. Az agyalágyulás jele a feledékenység. Talán nem Bánffy a feledékeny.

Ott voltak a gyűlésen azok is, akik itt Bánffy pártot akartak csinálni nem is olyan régen. De, mivel ezeknek az agya nem lágy, de jó kemény, ki bírták azt az üést, amelyet a Bánffyra mondott közbekiáltással kaptak — s ott maradtak tovább is a gyűlésen.

Utoljára közkívánatra Dézsy állott fel. Megkell adni, hogy igazi szónok. A sok vizenyős beszéd után, mely felett úgy uszott az óriási határozati javaslat, mint Nőé bárkája, jól esett egy kis villám-lást, menyörgést hallani. Azt mondta a szónok, hogy ha pocsolyát szabályoznak, nem kérdik a benne lakó békát, hogy tetszik-e nekik. Hát igaz! De a közérdekeltséget se nagyon kérdik, pedig ezek iszszak meg a szabályozás levét. A felszabadult lápra pedig nagy hálóval arany halat fog az ki a lecsapolást irányítja! Ecsed-ugyise, ez is igaz!

Hallgattam a szónokok beszédét és haj de sokszor szerettem volna prüszszenteni, mint a furfangos diák. De mivel az ilyesmit szabad véleménynyilvánításnak veszik a szabadalvú pártban tekintettel a következményekre, hallgattam. Most is csak egyszer szóltam — egyetlen egyszer.

Köbi.

tiszta fényedből, régi dicsőségéből! mennyire letörtél, mennyire sülyedtél!

Nagy elődök liberális alkotások: a szólás-szabadság, a szabad diskusszió biztosítására alkotott házszabályok mely veszedelmes játékszerré lettek, nem egyszer már egyes törpe utódok kezében.

Évek hosszú sora óta parlamentünkben az erőszak működik. Egy nem tetsző miniszter, egy alkalmatlan kormányjavaslat, egy felkapott jelszó, mely megtéveszt és amelylyel megtevesztenek elég, átveszi birodalmát az idegenből importált, a magyar nemzet által előbb megvetett technikai obstrukció. És a többség tehetetlen. Egyik kormány a másik után bukik saját többségének karjai közé. És mikor az egész világ halad, a magyar nemzet meg áll, életműködése fennakad, életerei senyednek, tagjai elszibbadva, tehetetlenül vergődnek. Szegényedik, züllik, pusztul minden, mert néhány megtévedett pátriótának így tetszik. És a bölcsek, a haza — elismerem — kiváló nagyjai, nem akkor irnak nyílt leveleket, hogy véskiáltásokkal felrázzák a nemzetet, hogy ez aztán elsöpörje azokat, akik alkotmányát veszélyeztetik és haladásának útján szegik, hanem összetett kezekkel türelemre, a passzív ellenállásban kitartásra buzdítják minden siker nélkül az elégedetlen nemzetet, a háborgó többséget; mert hát — úgy tartják — a terrorizáló kisebbség a jog alapján áll, mert hát féktelenkednie a házszabályok szerint szabad és mert szerintök a «kisebbségnek tapasztalt visszaélései nem teszik megengedhetővé, hogy a többség megtörje a jogot.»

Igy engedik átmenni a köztudatba, hogy az erőszakos kisebbségnek minden szabad, féktelenségének gátat vetni nem lehet és hogy Magyarországon törvény nélkül is lehet kormányozni.

A szép beszédet zajosan megélejtették. Szunyogh Szabolcs elnök ezután a határozati javaslatot elfogadottnak jelentette ki s megköszönvén a megjelenteknek, hogy elfáradtak a gyűlésre, felhívta őket, hogy legyenek apostolok s szétmenve a megyébe, világosítsák fel a tévelygőket, álcázzák le a hazugságokat. Az ülést bezárta.

Többek kívánságára beszélt még a gyűlés után dr. Dési Géza. Élesen támadta az ellenzékét s a házban előfordult incidensre és a házszabályrevízióra célozva, egy francia közmondást idézett, amely szerint, ha a mocsarat kiakarjuk száritani, nem kérdezzük meg a békákat. A kormány és szabadalvűpárt dicséretével fejezte be beszédét.

Ezután a jelen voltak eltávoztak s pár percz múlva a terem kiürült.

Üdvözlő táviratok.

A gyűlés határozatából kifolyólag a szabadalvűpárt nevében az elnökség a következő táviratban üdvözlölte a miniszterelnököt:

*Tisza István gróf miniszterelnök úr
ő nagyméltóságának*

Budapest.

Biharvármegye szabadalvű pártjának a mai napon tartott közgyűlése a higgadt meggyőződés teljes megfontoltságával helyesli azon történelmi jelentőségű tény, mely a magyar parlamentarizmust már-már elsorvasztó, sőt nevetségessé tevő obstrukció hydráját egy csapással megsemmisítette s ezzel a parlamentarizmus helyes irányu működését e haza minden egyes polgárának boldogságát előmozdította. Ebből folyólag nagyméltóságodnak ezen nemzet jövőjét biztosító tény megalkotásáért, hazafias és öntudatos elhatározásáért egyhangu lelkesedéssel köszönetét nyilvánítja, biztosítván nagyméltóságodat az ebből folyólag bármely oldalról jövő megtámadásával szemben a legerősebb támogatásáról és legföltétlenebb bizalmáról biztosítja.

A szabadalvű párt nevében:

Dr. Ertsey Péter,
jegyző.

Szunyogh Szabolcs,
elnök.

Az ország szabadalvűpártot szintén táviratban üdvözlöttek.

Az ugraiak üdvözlője.

A megyei szabadalvűpárt gyűlése után az ugrai választókerület jelen levő szabadalvűpárti választói tartottak rövid ülést, Markovits Antal elnöke alatt s elhatározták, hogy a választókerület nevében üdvözlő táviratot intéznek képviselőjükhöz, gróf Tisza István miniszterelnökhöz.

A budapesti nagygyűlés.

Impozáns sikerrel folyt le Budapesten a főváros közönségének tiltakozó népgyűlése Tisza miniszterelnök alkotmányértéke ellen.

A népgyűlés a Vigadóban folyt le, melynek fő és mellékhelyiségeit mintegy 20,000 ember foglalta el.

Nagy napja volt vasárnap Budapest székes főváros népének.

Polónyi Géza üdvözlölte a népgyűlésre egybegyűlt polgárokat, majd a népgyűlés vezetésére szükséges tisztikar megválasztása után dr. Hegedüs János, a népgyűlés megválasztott elnöke beszélt.

Ezután Kossuth beszélt ki a kormánynak tulajdonította a történeteket. Végszavai a következők voltak:

Mi nem zárkozunk el soha az obstrukciók kinövésének orvoslásától, bár az obstrukció lehetőségét Magyarország függő helyzetében feltétlenül szükségesnek tartjuk. (Elénk helyeslés és taps.) De ezt az orvoslást a jogrend, a törvény, a méltányosságtól soha semmi körülmények közt eltérni nem tudó hatalom hajtja csak végre. Más hatalom nem bír azokkal a kellékekkel, amelyek szükségesek egy ország kormányzása békés vezetésére és a parlamenti béke helyreállítására. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Kossuth után Apponyi remek gyűjtőhatású beszédben magyarázta az alkotmányon ejtett sérelem nagyságát.

A gyönyörű mély hatást keltő nemes hével elmondott beszédjét következőleg fejezte be: T. polgártársak! A szabadalvű párthoz tartozó komoly és tiszteletreméltó férfiaknak diszes sora vonult ki a szabadalvű pártból ennek a merényletnek alkalmából. Én erről a helyről intézem hozzájuk azt a szót, hogy ők a hazafiai lelkiismeret és erény ezen negatív megnyilatkozásával még nem tették meg mindazt, amivel az országnak ebben a pillanatban tartoznak. Ők képviselnek egy mérsékelt áramlatot, egy mindent szigorúan megtontoló eszmekört, ők képviselik a férfiaknak egy körét, amely a magyar közügyek vezetésében előljárt. Ennek a súlyos krízisnek megoldásánál én meg tudnék nyugodni abban, hogy ezek a férfiak, hogy a kiváltságos politikusoknak ez a köre vegye kezébe ennek a helyzetnek orvoslását. Nem mintha az minket megállítana a további haladás követelésében úgy a népjogok kiterjesztése, mint nemzeti egyéniségünk teljes kifejtése terén. (Elénk éljenzés.) de azért, mert ezeket a követelményeket, amelyekért küzdeni fogunk, a jelenlegi helyzet orvoslásának kérdésével nem akarnám összebonyolítani. Hát vegyék ezek az urak kezükbe a maguk metodusa szerint az orvoslásnak egyedüli módját, a jogtalan cselekedet megsemmisítését. — Ha ezt nem teszik, akkor a magyar nép összességének kell azt az ügyet kezébe venni s akkor közvetlenül a nép szívéhez kell férköznünk, nemcsak a jövőben előkészítendő reformok, hanem azon erő talpra állítása érdekében, amelyre szükségünk van és akkor már ma és minden átmenetnek átugrásával fel kell állítanunk azokat az eszméket, amelyek lángot képesek gyújtani a nemzet szívében, lángot, amely elperzsel, eltipor minden jogtipró önkényt. (Elénk helyeslés és éljenzés.) Es önök polgártársak, vigyék magukkal ebből a mai gyülekezetből azt a szilárd elhatározást, hogy egy lépésnyit sem térve el a törvényes uttól, mert aki arra csábit, azt tekinték agent provokateurnek, egy lépést sem térve le a törvényes uttól, de annak minden eszközét felhasználva, a nemzetnek azt a részét, amelyben ma le van fektetve a választói jog,

buzdítsák arra, hogy emelkedjék arra a magaslatra, hogy ha már nem képviseli a magyar nemzet egész számát, képviseli annak egész szívét, egész gondolatát. Önök itt vigyék magukkal ezt a szent lángot, terjesszék az országban, hogy a nemzet haragja itéletet üljön és elseperje a merénylőket, akik a magyar alkotmányos tényezők nevében először tették kezüket a magyar alkotmány integritására. (Hosszantartó, folyton meg-megújuló élénk helyeslés, éljenzés és taps. Fölkiáltások: Éljen Apponyi!)

A határozati javaslat

Az illusztris szónokok sorát egy perczre megszakította a népgyűlés határozati javaslatának felolvasása.

Ezután Vázsonyi Vilmos beszélt. Csak úgy harsogott a szava, amikor ez nemes hével s a szenvedély tüzevel oltotta be az emberekbe az ellentállás eszméjét és fellobogtatta a nemzeti lelkesedés szövetekét.

Ezután Hegedüs János elnök a népgyűlést viharos éljenzés közben berekesztette.

A lefolyásában impozáns népgyűlésről a polgárok ezrei szép rendben vonultak el a Kossuth-nóta hangjai mellett.

Ezután az óriási körmenetet tartották meg. A függetlenségi párt helyisége előtt, hol tudvalevőleg az egyesült ellenzék tartja összejöveteleit. Itt Thaly, Batthyány, Zichy és Holló tartottak beszédeket.

Viharos éljenzés hangzott fel Thaly Kálmán szép beszéde után.

Pestvármegye a törvénysértésről.

Budapest, nov. 28.

Pestvármegye közönsége óriási részvétel mellett foglalkozott ma azzal az indítvánnyal, melyet Kossuth Ferencz, Gulner Gyula, Holló Lajos és Krasznay Ferencz nyújtottak be, mely a törvénysértés miatt bizalmatlanság szavazását indítványozta a kormány ellen.

Az ülést tíz óra után nyitotta meg Beniczky Ferencz főispán. A bizalmatlansági indítványt Fazekas Ágost főjegyző olvasta fel. Kossuth Ferencz volt az első szónok.

— A magyar alkotmányon — mondta — nagy sérelem esett, durva kézzel összeszakították a képviselőház jogrendjét. Rést ütöttek, melyen dobszóval jöhet be az önkény. (Zajos helyeslés.) Ha nem tépik ki a történelemből ezt a lapot, jöhet a jövőben egy második Récsy Ádám... Magyarország nem független ország uralkodója idegen hatalom egész erejével rendelkezik. Ha a mai jogsérelem fennmarad, nem lesz békés tanácskozás a képviselőházban. A nagy obstrukció kezdetén ő maga jelentette, hogy azt beszüntetik, hogy indemnitást kapjon a kormány. Ezt azonban nem fogadta el a kormány. Magyarországon az obstrukció alkotmányos intézmény. Ha kinövésai vannak, azokat lehet orvosolni, de az egészet elpusztítani nem lehet. Tisza parlamenti bizottságában az ellenzék nem meggyőzve, de legyőzve lett volna. Pestmegyének nagy tradíciója van a nemzeti jogok védelmében a multhoz és ne legyünk méltatlanok multunk emlékéhez. Visszaemlékezik arra, hogy mikor arról volt szó, hogy ne Flórencz legyen Olaszország fővárosa, ezt mondták, hogy ekkor fellázadnak Flórenc monumentumai. E teremben is fellázadnának a dicső ősök képei, ha nem teszünk óvást a jogtiprás ellen. (Viharos éljenzés.)

Gróf Teleki József: Miután a november 18-iki eseményekben nem lát sem alkotmány-sértést, sem államcsinyt...

Látja a házszabályok egyszer való megtörését, de a forma feláldozásáért megmentették a lényegét.

Miután a miniszterelnököt, mint vezéremet (Egy hang: És sógoromat! Nagy derűtség!) követem, az indítványt nem fogadom el és névszerinti szavazást kérek. (Óriási zaj.)

Gulner Gyula: Gróf Teleki támadása után

(Zajos éljenzés. Nagy zaj a kormánypárti sorokban.)

A kormányt támogató fényes beszéde után nyitott ajtót tette be, hogy az indítványt támogató terveket bővebben elsorolja. (Éljenzés.)

Itt az alkotmány sérelméről van szó s ez ellen sem felebezés nincs, sem korrekció. A kormány a többséget tette bűnrészesévé. (Zajos taps.)

Gajary Géza: A nemzet a bíró (Óriási zaj. Ki kell dobnia!)

Gulner Gyula: Mikor ebben a teremben itélkezni akarunk, ne jöjjenek ide azok, akik a jegyzőknek azt írták, hogy jöjjenek el szavazni jóakarójuk. Tisza István érdekében s utiköltségük számláját nyujtsák be. (Óriási zaj. Abczug! Gyalázat!)

Legyen a nemzet bíró, de azt ne így toborozzák össze. Azt mondják csak egyszer követett el házszabálysértést. Hát hiszen csak egyszer lehet embert is ölni, vértanukat is csak egyszer lehet kivégezni. (Zajos taps.) A törvények között nem lehet válogatni, hogy melyik tetszik, melyik nem. Amit a kormány tesz az maga az anarkia. (Zajos taps.)

A király gondoskodik, mint itt a teremben a kormány szolgálja, azok nem törődnek a nemzet érdekeivel. (Felkiáltások a kormánypárton: Szavazzunk!) Ha elvetik az indítványt, tépjük össze multunk hagyományait, ejtsük el nemzeti jogunk okleveleit s írja a fekete papírosra a határozatot, mert Pestvármegye gyászjelentése az. (Viharos éljenzés.)

Báró Prónay Dezső: Felszólalását gróf Teleki József szavaihoz fűzi. Teleki azt mondta, fölösleges itt beszélni, mert mindenki kész véleménynyel jött ide. Egy angol író azt mondta, hogy véleményekre igen gyakran volt az ékes-szólásnak befolyása, de szavazatokra soha. (Éljenzés és d-rútság.) Vannak azonban olykor mégis pillanatok, mikor a tömegeket is nemes érzelmek lepik meg s a tanácskozó testületekben diadalmaskodik a bölcs beszéd. Csak az jogos, ami igaz. Amiben galádság, hamisság és csalárdság van, az soha nem lehet jogforrás.

Törvényszegés — még jó szándékból elkövetve is — nem lehet az Ami a képviselőházban november 18-án történt, az önmagában semmis. Annyi az értéke, mintha egy nagy tanácskozás elnökét pillanatnyi elmezavar lepi meg. Hát amit akkor tesz, az beszámítás alá esik?

Az obstrukció sokkal kellemetlenebb és kényelmetlenebb azoknak, a kik megcsinálják, mint azoknak, akik szemben állanak vele. Az obstrukciónak a feltartóztatás, negatív akció a rendeltetése és — ez a csodálatos — nálunk alkotott.

Nálunk a kormány mindig egy az országon kívül álló tényező eszköze. És a nemzeti vívmányokat a kormány mindig az obstrukció segítségével éri el. A rosszul informált többségtől a jól informált többséghez apellál. Kossuth Ferenc indítványát pártolja. (Viharos éljenzés.) Zaj a kormánypárton: Szavazzunk!

Krasznay Ferenc: A kormánypárttól Teleki azt mondta, hogy tiszta meggyőződésből szavaztak.

Csunya dolog volna, ha innen kidobnák azokat a kormánypártiakat, akiknek nem a meggyőződésük diktál. (Derűtség.) Itt jegyzők vannak, akik »utiköltségek« megterítésével jöttek fel. Ezeknek nem szabad szavazni! Indítványozza, hogy a főispán haladéktalanul indítsa meg a fegyelmi eljárást azon megyei tisztviselők ellen, akik a jegyzőkhöz irt levelet aláírták.

Ilyen korupció nem maradhat büntetlenül. (Éljenzés.)

Pozsgay Miklós: Le a megvesztegetett jegyzőkkel.

Felkiáltások a kormánypárton: Szavazzunk!

Beniczky Ferenc főispán: A levél írói ellen megindítja a fegyelmi vizsgálatot. Ezután a szavazást elrendeli Kossuth Ferenc indítványa felett s a szavazás tartamáig felfüggeszti az ülést.

Pestvármegye közgyűlésén *Kossuth Ferenc* indítványát 159 szótöbbséggel 136 ellenében elvetették.

UJDONSÁGOK.

A mai pártgyűlés.

Nagy, nevezetes politikai mozzanat színhelye lesz ma Nagyvárad. A parlamentben kormányelnök és többség által előidézett sajnálatos események folytán egyesült ellenzéki pártok színe-java, vezéralakjai jönnek el Nagyváradra, hogy a nagyváradai függetlenségi párt gyűlésén kifejtsek a mostani politikai helyzetet és különösen a kormány és a szabadelvű párt eljárásával szemben elfoglalt álláspontjukat és nézetüket.

Impozáns gyűlésnek ígérkezik a mai azért is, mert ritkán van alkalma Nagyvárad város közönségének a politikai kitünőségeket ily nagy számban együtt látni falai között.

A gyűlés délután 3 órakor kezdődik a Sasban, amelynek nagyterme előreláthatólag nem lesz képes befogadni a hallgatóságot. Az egész megyéből, sőt a szomszédos Békésmegyéből is sokan lesznek jelen a gyűlésen.

Az országgyűlési képviselők közül gróf *Apponyi Albert*, gróf *Zichy Aladár*, *Barabás Béla*, *Rákosi Viktor*, *Eötvös Károly*, *Olay Lajos*, *Vázsonyi Vilmos*, *Holló Lajos*, *Lendl Adolf*, *Ráth Endre*, továbbá *Leszkay Gyula*, *Balogh Mihály*, *Marjay Péter*, *Illyés Bálint*, *Bartha Ferencz*, *Molnár Ákos* és *Szathmáry Mór* jönnek le.

Eötvös Károly és *Olay Lajos* már tegnap délután Nagyváradra érkeztek. A vasutnál *Szokoly Tamás*, a nagyváradai függetlenségi párt elnöke fogadta a rendező bizottság néhány tagjával a két képviselőt, kik minden feltűnést kerülve, bérkocsikon hajtottak be a városba.

A többi képviselők a ma déli vonattal érkeznek, minden fogadtatás mellőzésével.

A rendet a 100 tagu polgári rendőrség tartja fenn. A rendőrség azonban készenlétben lesz, valamint a József ezredet készenlétbe helyezik.

A mai nap programja a következő:

Délután három órakor pontban kezdődik a Fekete Sas nagytermében a függetlenségi és 48-as párt tiltakozó gyűlése. A gyűlés a Szózat hangjai mellett nyílik meg, melyet az egész közönség együtt énekel.

Ezután következik a budapesti szónokok beszéde. Előreláthatólag beszélni fognak: *Eötvös Károly*, gróf *Apponyi Albert*, *Vázsonyi Vilmos*, *Barabás Béla* s esetleg többen. A szónoklatok után előterjesztik a határozati javaslatot. A gyűlés a Hymnusz eléneklésével fejeződik be.

A nagyközönség, mely részt akar venni a gyűlésen, tekintettel az óriási érdeklődésre, felkérik, hogy már félháromkor jelenjen meg. A k r zatot csak nők vehetik igénybe, a kiadott 100 jegy már elfogyott. A rendező bizottság tagjai e helyen kéretnek föl, hogy már már fél kettőkor együtt legyenek a Sasban.

Aranylakodalom.

Meghatóan szép ünnepek keretében ment végbe tegnap Nagyváradon *Bereczky Géza* káptalani ny. főszámvevő, a honvédegylet elnöke és neje *Derecskey Mária*nak aranylakodalma. Délután 9 órakor már tele volt a *Szent László-templom* előkelő közönséggel, mely az aranylakodalmas házaspár tisztelőiből telt ki. *Bereczky Géza* feleségével a szentélyben az oltár előtt levő térdeplőn foglalt helyett, az első

padsorokat a *Bereczky család* és rokonsága, a káptalannal két illustis tagja *Fetser Antal* és dr. *Karsch Lollion* kanonokok és az uradalmi tisztikar foglalta el.

Palotay László praelátus-kanonok, az aranylakodalmas honvédnek ifjúkori bajtársa és barátja mise után elérzékenyült hangon megható beszédet tartott, figyelmeztette az aranylakodalmas házaspárt, hogy e bemutatott hálaáldozat után adjanak ők is őszinte hálát Istennek mindazon testi-lelki kegyelmekért, melyekben az elmúlt félszázad alatt részesítette őket. Egy tekintet azokra, akik körülveszik, gyermekeikre és unokáikra elég, hogy szívből jövő hálára készítse őket. Majd hozzájuk közelebb lépve összekötötte kezüket a stórával és átnyújtotta nekik az öregség botját, melyre támaszkodva folytassák Isten kegyelmével életök zarándok utját. Végül megáldotta őket és a templomajtóig kísérte.

Az aranylakodalom alkalmából számos küldöttség kereste fel *Bereczkyéknek* Kőfaragó-utcái házát. A káptalani uradalmi tisztikar családtagjaikkal együtt testületileg jelentek meg *Papp Imre* főtiszt köszöntötte nevükben az ünnepeltet. A 48-as honvéd egyesület már előbb választmányi ülésen üdvözölte elnökét. A *Kath. Kört Dús László* alelnök, *Pekanovits Imre* és dr. *Imrik Gusztáv*, — a *Kath. Legényegylet* dr. *Vucskics Gyula* elnök és *Kugler Albert* alelnök képviselték. A *Biharmegyei Gazdasági egyesület* *Weingartner Andor* titkár, a *Sebes Körös-társulat* *Pekanovits Imre* igazgató főmérnök által küldte el üdvözlését.

Rendkívül sokan keresték fel az aranylakodalmas házaspárt levél és sürgöny útján. Mindannyinak koronája volt s mélyen meghatóta az öregeket az a meleghangu üdvözlő távirat, melyet egyházmegyénk aranyiszivű főpásztora dr. *Szmrecsányi Pál* püspök Ő Excellenciája küldött Budapestről.

Déli 1 órakor a családtagok és a szűkebb körű rokonság a *Rimanóczy Szálló* éttermében gyűlt össze ebédre, melynél more patrio felköszöntőkben ünnepelték az aranylakodalmasokat, kívánva nekik, hogy éltük hátralevő napjait aranyozza be az Isten kegyelme, gyermekeik és unokáik szeretete.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 8. Katholikus Szabad Liceum Immaculata-ünnepélye.

* **A város újabb kölcsöne.** Nem a kölcsönről van szó, hanem arról, hogy a már megszavazott folyószámla kölcsönök törlesztéses kölcsönre változtathassanak át. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ugyanis elhatározta, hogy a villamos világításnál előfordult pótépitkezésekre, a vízvezeték kibővítésére és a Fő-utca csatornázására és kövezésére ideiglenesen folyó számla kölcsönt vesz fel, amelyet alkalmas időben hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsönre visz át. — A városi tanács a kölcsönre vonatkozólag több pénzintézettel összeköttetésbe lépett. A beérkezett ajánlatok tárgyában tegnap d. u. gyűlésezett a p. ü. szakbizottság. A polgármester elnöke alatt *Bordé Ferencz*, *Dus László*, *Ragány János*, *Mihelyi Adolf*, *Steiner M. Albert* és *Juricskay Barna* jegyző voltak jelen. Összesen öt pénzintézettől érkezett be ajánlat. A legelőnyösebb a *Pesti Hazai Takarékpénztár* ajánlata. Azonban úgy ez, mint a többi pénzintézet időelőtti visszafizetés esetére 5 százalék stornodíjat kívánnak. A pénzügyi szakbizottság ezt a százalékot ma-

gasnak találja, s éppen ezért érdemlegesen nem határozott, hanem megbizta a polgármestert, hogy tárgyaljon a pénzintézetekkel a stornodij leszállítása iránt, ugy azonban, hogy a kölcsön ügye még a decemberi közgyűlés elé kerüljön. Mint halljuk a polgármester mielőbb felutazik e tárgyban a fővárosba.

*** Őskori agyagedénylelet.** A káptalan micskei pusztáján a múlt hét közepén az ekevas szántás közben egy hatalmas edénybe ütközött, mely fenekével fölfelé, szájával lefelé fordítva rejtkezett a földben. Az edény fenekére egy jó lányi mélyen lehetett a föld alatt. A hamuszürke díszítés nélküli, jó centiméter vastag falazatu edény körülbelül 70 cm. magas lehet és így igen tekintélyes űrtartalma. Az edény fenekénél igen karcsu, fölfelé vastagodók, legnagyobb vastagságát háromnegyednyi magasságában éri el, majd szája felé ismét hirtelen összevékonyodik. Szája kihajlott ajakán. Annnyira hasonlít a bronzkorszakban divatozott nagy hamuvedrekhez, urnákhoz s e mellett szájával lefelé volt fordítva, mint a kései bronzkori temetők urnái, hogy önkénytelenül bronzkori hamuvedernek minősítsük, ha csak az edény szorgosabb vizsgálata más véleményre nem fog vezetni. Az edény a kiemelés alkalmával ugyan darabokra törött, de nem oly kicsinyekre, hogy szépen össze ne lehetne állítani, a fenekét kivéve, melynek csak néhány darabja maradt meg. Mihelyt az edény a muzeumba kerül, s szorgosabb vizsgálata lehetővé lesz; újabb híradással leszünk mi is. Most még csak annyit, hogy az edény közelében egy római érmet is találtak a császárok korából s néhány korhadtt embercsontot. Ezek az edényen kívül voltak s így azzal közelebbi összefüggésben nincsenek. A bronzkorban különben is a halottégetés divatozott, s így ép csontokat az urnás sírhelyeken sem szokás keresni.

*** A demokraták Vázsonyiné.** A nagyváradi demokrata kör választmánya elhatározta, hogy Dr. Vázsonyi Vilmos orsz. gyűlési képviselő, a budapesti demokrata kör elnökének ideérkezése alkalmával tisztelegni fog. Enneképpen felkérem a választmány tagjait, hogy kedden d. u. három negyed egy órakor a »Fekete Sas« kávéházban megjelenni sziveskedjenek. Dr. Kazay Kálmán alelnök.

*** Elbocsátások és kinevezések a vámoknál.** Megemlékeztünk arról, hogy a Szent László hídnál alkalmazott *Tipanucz* György és *Sütő* Sándor vámszedőket csaláson érték, mivel a már egyszer eladott vámjegyeket újból kiadták. A lefolytatott vizsgálat adatai alapján mindkét vámost elbocsátotta állásukból a polgármester. Helyettük, valamint a nyugdíjazott Haszon Sándor helyére *Könyves* Ferenczet, ifj. *Milbák* Józsefet és *Rács* Imrét nevezte ki a polgármester a vámokhoz.

*** Betörés az ipariskolai igazgató hivatalába.** A Reáliskola-utcán levő polgári iskola épületében, *Szűcs* Izsó ipariskolai igazgató hivatalos helyiségéből az íróasztal két fiókjának felfeszítése után vasárnap este elloptak egy bádogg szelenczét, melyben körülbelül hatszáz korona kész pénz, több okmány és takarékpénztári könyv valamint sorsjegyek voltak; a másik fiókban levő bádogg szelenczéből pedig néhány koronányi aprópénzt. Az értékeket tartalmazó bádogg szelenczét a tolvaj felfeszítette, a pénzt kivette, a szelenczét pedig az Aradi-uti vámon túl a határkö mellett tette, olyként hogy feltűnő helyen is legyen, de viszont a szél elne fujhasson belőle semmi okmányt. A nagyobb kábiberű lopás tegnap jutott a rendőrség tudomására az igazgató feljelentése alapján. A helyszíni szemle eredménye és nyomozat teljesen arra vallanak, hogy a lopást csak viszonyokkal ismerős belső ember követhette el és mint megállapítható, nem is az utca felől hatoltak be a helyiségbe. A terhelő okok alapján *Szabó* Lajos ottani iskolaszolgát a rendőrség letartóztatta. Nyomozás tovább folyik.

*** Kornstein Lajos temetése.** A nagyváradi orvosi kar elhunyt kiváló tagját dr

Kornstein Lajost vasárnap délelőtt temették el nagy részvét mellett. Óriási közönség töltötte meg a Szilágyi Dezső-utcai halottas ház udvarát, sőt nagyon sokan szorultak ki az utcára. Ott voltak a város törvényhatósági bizottsági tagjai is *Rimler* Károly polgármesterrel, az orvosi kar teljes számban s a páholytestvérek. A koporsót néhány koszoru borította. A rabbi beszéde s a kántus éneke után az orvosi testület veterán tagja dr. *Bodor* Károly mondott rövid megható bucsubeszédet a pályatársak nevében. Ennek végeztével az újvárosi izr. sirkertbe vonult a gyászmenet, hol az elhunyt tetemét átadták az enyészetnek. A sírnál a . . . testvérek nevében *Csák Máté* ev. ref. lelkész (!) bucsuztatta el testvérüket.

*** Beverték az ablakokat.** Kolozvári utcának alsó részén szép meglepetésben volt részük vasárnap éjjel az utcai helyiségekben lakóknak. Valami részeg jómadár sorra beverte az ablakokat. Mire a megrémült lakosok az utcára mentek, a garázda ember már messze elszaladt. Hir szerint valami részeg katona volt az illető.

*** Új távbeszélők Biharban.** A kereskedelmi miniszter Biharvármegyében *Micskén Felső-Dernán, Széplakon* az ottani postatávírdahivatalokkal egyesítve törvényhatósági távbeszélő központokat rendeztetett be.

*** Halálozás.** Özv. *Mertz* Ferdinándné, és nagykiterjedésű családját mély gyász érte. Veje: *Richter* Antal budapesti m. kir. postátáv. ellenőr, tegnap *Bosznia-Bródban*, ahol hivatalos utban volt, hirtelen szívrohamban 54 éves korában meghalt.

*** Árverés kiszolgált katonalóra.** Folyó évi december hó 5-én d. e. kilencz órakor egy drb kincstári szolgálati huszár ló fog árverés útján eladatni. A venni szándékozók figyelmét erre azon megjegyzéssel hívom fel, hogy a vevő a vételárat és a 3-ik fokozat szerint fizetendő bélyegilletéket az eladási helyen azonnal köteles megfizetni. Nagyvárad, 1904. november hó 28-án *Darvassy* Lajos tanácsnok.

*** Gyanus pokróczárus.** Papp Péterné, rovott multu asszony, tegnap délelőtt a Nagyvásártéren egy pokróczot kínált potom áron fűnek-fának eladásra. Ez feltűnt a rendőrnek s kérdőre vonta az asszonyt, hogy honnan van neki ez az eladásra kerülő pokrócz. Mivel nem tudta igazolni, hogy a pokróczot hol szerezte, Kovács rendőr előállította. Az asszonyt lezárták.

*** Halátlan kéregető.** Dr. *Márkus* László Nagy Sándor-utca 4. szám alatti lakásába vasárnap déltájba egy kopottas öltözöt fiatal ember állított be alamizsnáért. Mikor azután a kapott alamizsnával kijött a folyosóra, észrevette, hogy az ajtót nem csukták be utána. Kapta magát a kapzsi kéregető visszaosont és az irodában függő 140 korona értékű téli kabátot elemelte. A rendőrség megállapította, hogy a tolvaj *Paczir* József nyiregyházi illetőségű 19 éves órásségéd volt, kire fivére Lajos az utcán várt. A két fivér hirhedt besurrán tolvaj. Szombaton jöttek Nagyváradra *Schlésinger* Miksa kárpitós segéddel és az iparos szállóban szállottak meg. A rendőrség azonban már nem foghatta el őket, mert a két *Paczir* még vasárnap délután elpaczirozott Nagyváradról. Elfogatásuk iránt azonban intézkedett a rendőrség.

*** Revolvert lopott.** Az *Andrényi* féle üzletbe tegnap délelőtt beállított egy szumás atyafi és a nagy forgalomban egy forgópisztolyt hirtelen zsebre vágott és azután kerekelt oldott. *Risztó* György kereskedőségét utána eredt és *Pápa* Lajos rendőr segítségével elfogta a tolvajt ki így alaposan családva tetében, a rendőrség fogházába került.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság Jókai ünnepélye.

Nagyszámu, előkelő közönség gyűlt egybe vasárnap délelőtt a Kir. kath. jogakadémia dísztermében. Hódolatával adózott az elhunyt költőkirálynak, a ki a nemzet előtt oly nagygyá lett, hogy magasra emelte nemzetét a külföld előtt is.

Méltó volt ez az ünnepély Jókai emlékezetéhez s méltó volt a Szigligeti-Társasághoz is, mely megmutatta, hogy igaz lelkesedéséhez igazi értékes alkotásokat is tud csinálni.

Áll ez különösen *Rádl* Ödön elnöki megnyitójáról. Nagyszabásu, magas szárnyalásu beszéd volt ez, amely magával ragadta s lebilincselte az egész közönség figyelmét. Az érdekes, szép beszéd óriási hatást keltett s viharos tapsokat provokált.

Sas Ede ódája következett ezután, melyet *Klenovics* György adott elő. A költemény elégikus hangulattal kezdődik s ugyanazzal a méla akkorddal végződik is, hogy e világon csak a mese szép . . . Közül emelkedett ódái magaslatra, oda állítván Jókai génuszát a nemzeti oltárra, mert nem volt királyunk, aki nagyobbá tette volna nemzetünket, mint Jókai. A nagyhatásu, poétikus gondolatokkal teli költemény *Klenovics* pompás előadásában viharos tapsokat provokált s a jelenvöltek siettek a kitünő alkotásért gratulálni a szerzőnek s a szavaló művésznek is.

Jókai Mór irodalmi jelentőségét dr. *Dési* Géza méltatta lendülettel előadott szabad előadásban. Befejezte az ünnepélyt *Szerényi* Gizella, a Szigligeti-színház kitünő művésznőjének szavalata. A »Szigetvári vértanúk«-ból adta elő *Anna* magánjelenetét az ő pompás, hatalmas organumával s ezzel az ünnepély méltó, csatános befejezést nyert.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: A csepürágók.

Szerda: Csepürágók.

Csütörtök: d. u. *Csongor* és *Tünde* ifju sági előadás este: *Bob* herczeg.

Péntek: Tetemrehívás.

Szombat: Tetemrehívás.

Vasárnap: d. u. Próbaházasság, este: *A* hajduk hadnagya.

Csepürágók. Ez a kitünő s nagyváradon állandó sikerű operett kerül ma színre a Szigligeti Színházban, elsőrangú szereposztásban. A főszerepeket *Garzó* Adél, *T. Pogány* Janka, *Beckay*, *Hidy* Irén, *Horváth*, *Békeffy*, *Krasznai*, *Bognár*, *Szathmáry*, *Csek* játsszák.

A „Csongor és Tünde“ talán elmarad. A legközelebbi csütörtökre jelzett »Csongor és Tünde« ifjusági előadás valószínűleg elmarad s helyette »Szökött katona« kerül színre. T. i. *E. Kovács* Mariska súlyos beteg s gyógyulása még néhány napot fog igénybe venni. Ha azonban betegségéből csütörtökre felépülne, úgy *Csongor* és *Tünde* kerül színre.

Tetemre hívás. *Kazaliczky* Antal nagy-sikerű darabjának e hétre kitűzött premierje valószínűleg szintén lemarad a hétről, tekintettel *E. Kovács* Mariska betegségére.

EGYESÜLETEK.

Az Orvos-Egylet gyűlése. A Bihar-megyei Orvos-Gyógyászati és Természet-tudományi Egylet folyó évi december hó 1-én délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat: 1. Dr. *Konrád* Béla: *A*

diphtheria gyógyításáról. 2. Dr. Weinstock Armin: A rituális circumcisio orvosi szempontból. Kelt Nagyváradon, 1904. november 26-án. Dr. Edelmann Menyhért egyleti elnök.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Budapest, nov. 28. (Saját tud. táv.) Mostanáig a helyzetben semmi lényeges változás nem állott be.

Az egyesült ellenzéket nagyon lelkesíti a küzdelemre az ország különböző vidékeiről érkező üdvözlő táviratok. Az ellenzék nagyon bizik abban, hogy a miniszterelnök képtelen lesz keresztül vinni a tervét. Hir szerint a király nem fogja szentesíteni az áterőszakolt házszabályokat. A kormánypartban azonban azt mondják, hogy a királynak föltétlenül szentesíteni kell az elébe terjesztett javaslatot, mert ellenkező esetben a többség akaratával jönne össze ütközésbe. Ilyen dolgot pedig nem akar csinálni a király.

Az egyetemi polgárság tiltakozása.

Budapest, nov. 28. (Saját tud. táv.) Az egyetemi ifjakhoz ma csatlakoztak a műegyetemi polgárok is, kik a holnapi nagy gyűlésen egyetemi kollégáikkal együtt fognak tiltakozni a rendőrség brutális eljárása ellen.

A műegyetemi polgárok ma küldött-ségileg keresték föl rektorukat, kérve tőle, hogy zárja be a műegyetemet is addig, míg az egyetem be van zárva.

Az egyetemi orvostanhallgatók tüntetést rendeztek Klug professzor ellen. Az ifjuság kivonult a termekből és a Kossuth nótát kezdték énekelni.

Keglevich nem lép ki a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Gróf *Keglevich* ma levélben czáfolja meg egyes ujságok ama híresztelését, hogy kilép a szabadelvűpártból.

Schvarcl Ottó főrendiházi tag.

Budapest, nov. 28. (Saját tud. táv.) A hivatalos lap legközelebbi száma kö-

zölni fogja *Schvarcl* Ottó, a kiváló első magyar elmegyógyász főrendiházi taggá történt kinevezését.

Uj párt Pápán.

Budapest, nov. 28. (Saj. tud. táv.) Pápán ma tartotta az új párt alakuló gyűlését. A megalakulás kimondása után a párt üdvözlő sürgönyt küldött *Bánffy* Dezső bárónak és *Kossuth* Ferencznek.

Nemzetközi Mária-kiállítás.

Róma, nov. 28. Ma a San Giovanni De Laterano palotában több biboros, a diplomáciai testület, számos olasz és külföldi püspök valamint a pápai udvartartás jelenlétében megnyitották a nemzetközi Mária-kiállítást. Ferrara biboros mondott megnyitó beszédet.

Klerikálisok győzelme Milánóban.

Milano, nov. 28. Tegnap volt 30 városi képviselő pótválasztása. A klerikálisok és mérsékelt pártiak választási kompromisszumot kötöttek. A szélső pártok is egyesültek. A klerikális és mérsékelt pártok névsora 17,590 szavazattal győzött a szélsőpártiak szocialisták választási lajstromával szemben, mely 14,500 szavazatot mutatott.

A háboru.

Japán támadás.

Budapest, nov. 28. (Saját tud. távirata.) Port-Arturból érkezett táviratok szerint a japánok Csiucecsennél megtámadták az oroszok hadállását. Az ellenfelek között erős harc fejlődött ki.

Pusztulás a háboru nyomán.

London, nov. 28. A Reuter-ügynökségnek jelentik Mudenből: Az orosz hadsereg körül lévő vidék 30 kilométernyire ki van fosztva. A katonaság a szemet és gabonát rekvirálja. Mandsuorszag közepének lakossága a keleti vidék és Haining felé fordult. A falvak gyorsan pusztulnak a föld, szinéről. Orosz spekulánsok szalmatelepeket létesítenek. Panaszkodnak a hadseregi szállítók zsarolásai miatt.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

	Budapest, nov. 28.
Buza ápr.-re	10.25
Buza okt.	8.85

Rozs ápr.-re	7.48
Tengeri májusra 1905.	7.67
Zab okt. re	7.59
Repeze aug.-ra	11.20

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. nov. 28.

Magyar aranyjárdék 4%	118.75
Magyar koronajárdék 4%	98.15
Magyar koronajárdék 3 1/2%	.89
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.20
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	20.6—
Tilza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	16.2
Osztárak járdék papirban	99.50
Osztárak járdék ezüstben	100.—
Osztárak járdék aranyban	120.—
Osztárak korona járdék	100—
1860. oszt. államsorsjegyek	13.6
Osztárak mgyar bankrészvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	80.1—
Osztárak hitelbank intézeti részvény	678.25
Osztárak-magyar államvasuti részvény	657.—
20 frankos arany (Napolendor)	19.05
Német birodalmi márka	117.50
London vista	23.940
Páris vista	95.20
02 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Küzás december elsején.

Erzsébet Szanatorium-

sorsjegyek

a napi árfolyam mellett kaphatók a

„Központi Takarékpénztárart.-nál“

(Szállási Dezső-utca, dr Adorján-ház.)

12798—1904. tkvi.-sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradi kir. tszék. mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Nagy Mihály és neje B. Püspöki lakosoknak Szilágyi Mária és társai

FO-ÜZLET: Zöldfa-utca, a Zöldfa-kávéházzal szemben.

Rendkívüli ajánlat! Soha többé nem létező bevásárlási alkalom kínálkozik cégünknel, **Az eddigi ár féléért** ajánlunk két sorozat legfinomabb valódi francia és angol gyapjukelme különlegességét.

I. Sorozat:

Tiszta gyapjukelme 120 centi-
méter széles — — — — — 49 kr.
ezelőtt 1 frt 20 kr.
Nehéz tiszta gyapju angol divat-
kelme — — — — — 78 >
ezelőtt 1 > 65 >

II. Sorozat:

Angol kostüm kelme tiszta gyapju
140 cm széles — — — — — 1 frt 75 kr.
ezelőtt 2 > 95 >
Angol kostüm kelme legújabb és
legjobb tönkretehetlen minőségű
ezelőtt 3 > 50 >

Minden ruhához minden hozzávaló 29 kr.

Arak és minőség verseny nélkül.

főüzlet:
Zöldfa kávéházzal
szemben

Szabó Testvérek

fióküzlet:
Zöldfa sörcsarnok
mellett

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

FIÓK-ÜZLET: Zöldfa-utca, a Zöldfa-sörcsarnok mellett.

FINOM KISZÖLGÁLÁS.

SZOLID ÁRAK.

elleni árverési kérvénye folytán a nagyvárad kir. törvényszék mint polgári bíróság 3340/1904. P. számú jogerős ítélete alapján a bihar-püspöki-i 78. számú betétben A 1. 1., 2. vsza. felvett Szilágyi Mária, Mogyorósi Sándorné Szilágyi Erzsébet férj. Csengeri Károlyné, Szilágyi Piroska és kiskoru Szilágyi Terézia, továbbá Nagy Mihály és neje Halász Mária nevében vezetett ház és kertből álló ingatlanokra 1036 korona kikiáltási árban vagyoni közösség megszüntetése céljából a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül 1904. évi december hó 13-ik napjának délelőtti 9 óráját Bihar-Püspöki község házához kitzítte. Az árverésre kített ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékoznak tartozni a kikiáltási ár 10°/_o-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Bihar-Püspöki község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1904. augusztus 26-án. A kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Kiss András,
kir. tszéki bír.

934

Olcso kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimánóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselője alapján:

1. leszámítottak váltókat;
2. folyó számlahitelt nyújtatok;
3. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglalnak) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatlábbal mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;
4. régebbi tarozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálók felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel
Faludi Ignác,
volt takarékpénztári titkár.
Telefon 424 szám. 930.

974. vgh.-szám.
1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. törvényszék 16981/904. V. számú végzése folytán dr. Márton Kálmán ügyvéd debreczeni lakos végrehajtó javára Fülöp József és társai nletai lakos ellen 300 kor s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és részint felülfoglalt és 1158 koronára becsült butorneműek, kávéházi és vendéglői berendezés, szeszes italok, széna, szalma, szarvasmarhákból álló ingóságok, 300 kor. tőke, 121 kor. 61 fillér per-, végrehajtáskérési és foganatosítási, továbbá 2 kor. 80 fill. árverés tüzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

A bejelentett eddigi törlesztés összesen kor. Mely árverésnek a székelyhidi kir. járásbírósnak 1904. évi V. 544/2. sz. végzése folytán a helyszínen, vagyis *Nagylétán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1904-ik év december 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzütetik* és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A mennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfoglalva — vannak az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtatók foglalatók és felülfoglalatók követelésének kielégítésére rendeltetik el kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székelyhidon, 1904. évi november hó 14-ik napján.

Jóny Lajos
kir. bír. végrehajtó.

953

„Nagyvárad Hítelbank” részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatlábbal és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5°/_o-os kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

397

Az igazgatóság.

1475—1904. vgh.-szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a n.-várad vidéki kir. bíróságnak 1904. évi V. 863/1. sz. végzése folytán dr. Székely Dezső budapesti ügyvéd által képviselt Hammer és Vorsak bécsi cég felperes részére *Detrich Zoltán* gyapjui lakos alperes ellen 468 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2565 kor.-ra becsült ingóságokra a n.-várad vidéki kir. járásbírósnak 1904. V. 863/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán *Gyapju* községben leendő megtartására határidőül 1904. évi december hó 10-ik napján délelőtti 9 órája kitzütetik, amikor a bíróság lefoglalt gyógyszerári berendezés, szikviz gyártó gép, higya szűrő szikviz üvegek, szekér, lovak, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1904. évi november hó 25-ik napján.

955

Bosnyák Gergely,
kir. bírósági végrehajtó.

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társaság egész Biharmegyében?

Mert
Mert
Mert
Mert

czipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmegyében!
minden vevő oly czipőt kap, mint a milyet kíván!
a legfinomabb kivitelű áruk a legszolidabb árak mellett kézzel-kézre mennek!
minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak!

936.

Mert
Mert
Mert
Mert

a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK** és **TARSA** cégnek ma már úgy szólván példabeszéddé vált!

versenyképességére nézve a cég megközelíthetetlen!

telefonon való megrendelések úgy helybeli, mint vidékiek részére a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

Szenzációs olcsóság!

Verseny nélkül

ajánlja a **Kovács L. Társa divatárú cég** Nagyvárad,
Zöldfa-utca elején a következő cikkekét:

1 Berliner schal selymezett	15 kr.	1 Szörme boa (Luezia)	57 kr.
1 mtr. Tennis flanel	12 1/2 »	1 mtr. Posztó, koczkás	23 1/2 »
1 » Gráci london	39 »	1 » Angol london	41 »
1 » Himalája szövet	57 »	1 » Harana cibelin	66 »
1 » Bársony parchet	23 »	1 » Atlas parchet	33 »
1 » Mintás bársony	76 »	1 » Gyász kelme	44 »
1 » átka vászon	3-95 »	1 vég Szepességi vászon	4-25 »
1 » Lepedő vászon	4-75 »	1 » Mosó kanavász	3-90 »

1 vég czérnás kanavász 4-50 kr., továbbá ágyterítők 75 kr., abroszok 55 kr., törülközők 16 kr., paplanok 150 kr., téli keudők 33 kr., berliner kendők 95 kr., jáger női- és férfi-ingek 55 kr., gyermek trikók 29 kr., szőnyegek 11 kr., takaró pokrócz 89 kr., miderek 49 kr., ugyszintén más ezer és ezer cikkek hasonló olcsó árban

Kovács L. és Társa cégénél

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Női kosztüm kelme.

Női kosztüm kelme.

593

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-cím:
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület).
Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja ujonnan nagyobbított és tökéletesen a mai kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett műkertészeti telepét és virágcsarnokát, ahol menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, bál-, bálanyai-csokrok, bál legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillion-csokrocskák, továbbá virágkosarak, lantok, bőségsszaruk, jardinerek, virágházacsokkak, targoncák, virágkoszik, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból, ugyszintén gyászszejképek, szívkeresztek, horgonykeresztek stb. egész frissen levágott

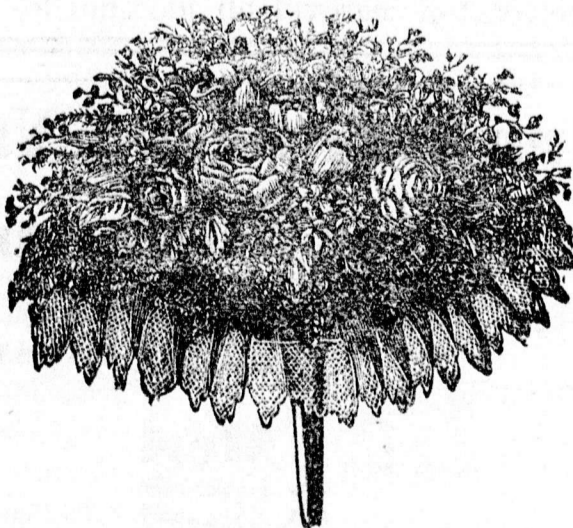
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, bál vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frttól 12 frtig rózsá és Caméliákból a mi ezelőtt 15 egész 20 frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintáuk, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18-25 frtig a mi ezelőtt 40-50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszorúk: igen szép, tartós zöldék és szép virágokból díszítve 1-3 frtig.

Babérkoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2-5-10 frtig.

Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintáuk a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal díszítve 10-25 frtig a mi ezelőtt 35-40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban a lehető legcsinosab kiállításban és a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elküldésért szavatosság vállalatik. Szemzés által nemesített, a leghálásabb virágzású és legkedveltebb fajokból összeválogatott 80.000 drb magastörzsi és 50.000 drb gyökérnemes (Wurzelecht) rózsá van előrusítás alá előkészítve. Az árak oly alacsonyok, hogy nincs az országban kertészet vagy rózsatelep, mely e tekintetken alantirt teplel versenyre kelhetne. Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szívesen szolgál

750.

a Nagyvárad-velencei műkertészeti- és rózsatelep
Nagyváradon.